

Sygn. akt VIII U 142/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 17 grudnia 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 25 grudnia 2014 r.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt. VIII U 142/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu W. K. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji i w toku procesu ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 15 lat i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo w uzasadnieniu podkreślił, że zaliczył odwołującemu do pracy w

szczególnych warunkach 7 lat, 6 miesięcy i 3 dni, tj. okres od 1 stycznia 1989r. do 30 września 1996r. w (...) S.A. w Z., gdzie wykonywał on pracę bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla, określoną w wykazie B, dziale IV, poz. 9.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony W. K., urodzony (...) od 24 października 2014r. jest uprawniony do świadczenia przedemerytalnego. Następnie w dniu 25 listopada 2014r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 7 lat, 6 miesięcy i 3 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w wykazie B, tj. zatrudnienia w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla od 1 stycznia 1989r. do 30 września 1996r.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej w (...) Zakładach (...) od 6 października 1976r. do 31 grudnia 1988r., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych w powyższym okresie oraz w (...) S.A. w Z. od 1 października 1996r. do 31 grudnia 1998r., również z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

W toku procesu Sąd ustalił, iż (...) Zakłady (...) były firmą zajmującą się w głównej mierze delegowaniem pracowników do pracy przy naprawach i remontach maszyn i urządzeń w zakładach przeróbki mechanicznej węgla kopalń w obrębie B. i R.. W tym celu były wydzielone stałe kilkunastoosobowe brygady, które pracowały w tzw. placówkach na poszczególnych kopalniach, gdzie podlegały dozorowi z danej kopalni. W brygadzie takiej było kilku spawaczy i kilku ślusarzy. Pracownicy ci nie zajmowali się obsługą i konserwacją urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, a faktycznie zajmowali się wyłącznie usuwaniem awarii tych urządzeń, jak również ich remontami i wymianą. Prace te polegały na demontażu niektórych elementów przez ślusarzy, a następnie odcięciu większych elementów palnikami acetylenowymi przez spawaczy, zaś w dalszej kolejności zamontowaniem nowych elementów zarówno przez ich przyspawanie przez spawaczy, jak i przez przykręcenie przez ślusarzy. Wszelkie usuwanie awarii, naprawy i remonty urządzeń przeróbki mechanicznej węgla odbywały się na takim wydziale będącym w ruchu. W szczególności w danym wydziale przeróbki mechanicznej węgla pracował ogół tych urządzeń, a jedynie urządzenie wymagające napraw lub remontu było wyłączone z działania, zaś wszystkie sąsiednie urządzenia nadal pozostawały w ruchu. Ze względu na trudne warunki pracy tych urządzeń podlegały one szybkiemu zużyciu i wymagały z tego powodu nieustannych napraw i remontów. Średnio dane urządzenie było remontowane co 2 tygodnie, zaś liczba tych urządzeń powodowała, że w trakcie jednej maszyny, pozostałe musiały pracować, aby wyrobić narzucone normy produkcyjne.

W czasie zatrudnienia u tego pracodawcy, odwołujący był na stałe oddelegowany do pracy w zakładzie (...). Początkowo pracował w brygadzie jako ślusarza, a po uzyskanie stosownych uprawnień jako spawacz i zajmował się przez pełne dniówki robocze wszystkimi opisanymi wyżej pracami naprawczo – remontowymi. Nie był w tym czasie kierowany do innych prac, zwłaszcza poza obręb zakładu przeróbki mechanicznej węgla.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, iż w sprawie VIII U 2484/13przedmiotem rozpoznania była decyzja odmawiająca ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury, z wieku 55 lat, z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie B, tj. pracy na przeróbce mechanicznej węgla. Natomiast odwołanie od tej decyzji zostało oddalone, bowiem ubezpieczony sam przyznał, iż nie jest w stanie wykazać 20 lat takiej pracy do dnia 31 grudnia 1998r., nadto w dniu składania wniosku o to świadczenie pozostawał w stosunku pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań świadka: J. P. (zapis rozprawy z dnia 20 maja 2015r. minuty od 7.53 i nast.), przesłuchania ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 28 sierpnia 2015r. minuty od 3.12 i nast.) oraz akt osobowych ubezpieczonego i świadka a także akt emerytalnych odwołującego dołączonych do akt sprawy, jak również akt tut. Sądu w sprawie VIII U 2484/13.

Wymienione wyżej dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Wyjaśnienia odwołującego oraz zeznania świadka są logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają, a dodatkowo korelują z zapisami w aktach osobowych i emerytalnych ubezpieczonego i świadka, przedstawiając łącznie rzeczywisty przebieg pracy i zakres obowiązków odwołującego w spornym okresie. Nie uszło uwadze sądu, że świadek za okres pracy u tego samego pracodawcy na takim samym stanowisku otrzymał świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wymienioną w załączniku A, dziale XIV. Poz. 25.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie – na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, W. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 2015r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Z kolei po myśli § 4, pkt 3 do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10. Natomiast § 8a uwzględnia okresy pracy określonej w wykazie B, dziale IV pod poz. 9, gdzie wymieniono prace wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładach górniczych lub pracę górnictwa w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 25 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie oraz zgodnie z wykazem B, dziale IV pod poz. 9 prace wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładach górniczych, są pracami w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony W. K. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w (...) Zakładach (...) od 6 października 1976r. do 31 grudnia 1988r. na stanowisku ślusarza, była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, - dziale XIV poz. 25 tj. przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, bowiem w tym czasie odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał swoje obowiązki pracownicze, przy naprawach i remontach urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, gdzie jako podstawowe są wykonywane prace określone w wykazie B, dział IV, poz. 9.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy argumentując że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiska judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe**

obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi ” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecnictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) ”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że W. K. z momentem ukończenia wieku 60 lat spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

(-) SSO Grażyna Łazowska